

Pagaidu versija

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2018. gada 28. februārī (*)

Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu – Valsts atbalsts – Regula (EK) Nr. 1998/2006 – LESD 35. pants – De minimis atbalsts kā nodokļu priekšrocība – Valsts tiesiskais regulējums, ar kuru šo nodokļu priekšrocību nav ļauts izmantot ieguldījumiem, kurus izmanto eksportam paredzētu produktu ražošanai

Lieta C-518/16

par līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Sofiyski gradski sad* (Sofijas pilsētas tiesa, Bulgārija) iesniedza ar lūgumu, kas pieņemts 2016. gada 26. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 4. oktobrī, tiesvedībā

“ZPT” AD

pret

Narodno sabranie na Republika Bulgaria,

Varhoven administrativen sad,

Natsionalna agentsia za prihodite.

TIESA (pirmā palāta) Tiesvedības valoda – bulgāru.

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], tiesneši K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*], Ž. K. Bonišo [*J. C. Bonichot*] (referents), A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] un J. Regans [*E. Regan*],

ģenerālvokāts: M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs: M. Aleksejevs [*M. Alekseev*], administrators,

ģemot vērā rakstveida procesū un 2017. gada 18. oktobra tiesas sēdī,

ģemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- “ZPT” AD vērā – *M. Ekimdzhiiev* un *K. Boncheva*, advokati,
- *Narodno sabranie na Republika Bulgaria* vērā – *T. Tsacheva*, pārstāve,
- *Varhoven administrativen sad* vērā – *G. Kolev* un *M. Semov*, pārstāvji,
- *Natsionalna agentsia za prihodite* vērā – *B. Atanasov* un *I. Kirova*, pārstāvji,
- Bulgārijas valdības vērā – *E. Petranova* un *L. Zaharieva*, pārstāves,

- Grieķijas valdības vārdā – S. Charitaki un S. Papaioannou, pārstāves,
 - Itālijas valdības vārdā – G. Palmieri, pārstāve, kurai palīdz C. Colelli, avvocato dello Stato,
 - Eiropas Komisijas vārdā – L. Armati un P. Mihaylova, kā arī E. Manhaeve, pārstāvji,
- noklausījusies enerģētiskā advokāta secinājumu 2017. gada 29. novembra tiesas sēdē,
- pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu ir par Komisijas Regulas (EK) Nr. 1998/2006 (2006. gada 15. decembris) par [LESD 107. un 108.] panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV 2006, L 379, 5. lpp.) 1. panta 1. punkta d) apakšpunkta spēkā esamību, ņemot vērā LESD 35. pantu, kā arī par pirmās minētās tiesību normas interpretāciju.

2 Šis līgums ir iesniegts saistībā ar strīdu starp “ZPT” AD un Narodno sabranie na Republika Bulgaria (Bulgārijas Republikas Nacionālā asambleja), Varhoven administrativen sad (Augstākā administratīvā tiesa, Bulgārija) un Natsionalna agentsia za prihodite (Valsts ieņēmumu dienests, Bulgārija) par prasību atļaut dzinēt zaudējumu, kas radušies, pārkāpjot Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkta noteikumus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 Padomes Regula (EK) Nr. 994/98 (1998. gada 7. maijs) par to, kā piemērot [LESD 107. un 108.] pantu attiecībā uz dažādu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (OV 1998, L 142, 1. lpp.), jo paši pilnvaro Komisiju norādīt noteikumos ierobežojumu, par kuru noteiktus tās sauktos “de minimis” atbalsta pasākumus uzskata par neatbilstīgiem [LESD 107. panta 1. punkta] visiem kritērijiem un tādēļ uz tiem neattiecas LESD 108. pantā paredzētā paziņošanas procedūra.

4 Faktu pamatlietā norises laikā noteikumi par “de minimis” atbalsta pieņemšanu bija ietverti Regulā Nr. 1998/2006, kuras 1. panta 1. punkts bija formulēts šādi:

“Šo regulu piemēro atbalstam, ko piešķir visu nozaru uzņēmumiem, izņemot:

[..]

d) atbalstu darbībā, kas saistītas ar eksportu uz trešām valstīm vai dalībvalstīm, proti, atbalstu, kas tieši saistīts ar eksportētajiem daudzumiem, ar izplatīšanas tīkla izveidošanu un darbību vai ar citiem kārtējiem izdevumiem, kas saistīti ar eksporta darbību,

[..].”

5 Šīs regulas 2. pantā bija noteikts:

“1. Uzskata, ka šis atbalsts neatbilst visiem [LESD 107. panta 1. punkta] kritērijiem, un tāpēc atbalstam, kas atbilst šā panta 2. līdz 5. punktā izklāstētajiem nosacījumiem, nepiemēro paziņošanas kārtību, ko paredz [LESD 108. panta 3. punkts].

2. Vienam uzņēmumam piešķirtais *de minimis* kopējais bruto atbalsts jebkurā trīs fiskālo gadu laikā posmā nepārsniedz EUR 200 000. [...] Šīs augšējās robežas piemēro neatkarīgi no *de minimis*

atbalsta veida vai nospraust? m?r?a [..]

[..].”

Bulg?rijas ties?bas

6 *Zakon za korporativnoto podohodno oblagane* (Likums par uz??mumu ien?kuma nodokli)
182. panta 2. punkt? versij?, kas piem?rojama pamatlietas faktiskajiem apst?k?iem, ir noteikts:

“Nodok?u priekšroc?bu *de minimis* atbalsta veid? nepiem?ro:

[..]

7) ieguld?jumam akt?vos, kas paredz?ti darb?b?m, kuras saist?tas ar eksportu uz trešaj?m valst?m vai dal?bvalst?m.

[..]”

7 Likuma par uz??mumu ien?kuma nodokli 184. pant? ir paredz?ts:

“Nodok?a maks?t?ji tiek piln? apm?r? atbr?voti no uz??mumu ien?kuma nodok?a par ar nodokli apliekamo pe??u no veikt?s ražošanas darb?bas, ieskaitot ražošanu p?c cita uz??muma pas?t?juma, ja ir izpild?ti t?l?k min?tie kumulat?vie nosac?jumi:

1) nodok?a maks?t?js veic ražošanas darb?bu tikai pašvald?b?s, kur?s bezdarba l?menis iepriekš?j? gada laik? pirms pašreiz?j? gada bija par vismaz 1,35 reizes augst?ks nek? valsts vid?jais bezdarba l?menis taj? paš? laikposm?;

2) ir izpild?ti nosac?jumi, kas paredz?ti:

a) 188. pant? *de minimis* atbalsta gad?jum?.

[..]”

8 Min?t? likuma 188. pant? ir paredz?ts:

“1. Nodok?u priekšroc?ba ir *de minimis* atbalsts, ja nodok?u maks?t?ja p?d?jo triju gadu laik?, ieskaitot attiec?go gadu, sa?emt? *de minimis* atbalsta apm?rs neatkar?gi no t? veida un avota nep?rsniedz EUR 200 000 ekvivalentu [Bulg?rijas lev?s (BGN)] [..]

2. L?dzek?i, kas atbilst 184. pant? paredz?tajam atbr?vojumam no nodok?a, ir j?iegulda materi?los vai nemateri?los akt?vos atbilstoši ties?bu aktiem par gr?matved?bu ?etru gadu laik? no t? gada, par kuru tiek maks?ts nodoklis, s?kuma.

[..]”

Pamatlieta un prejudici?lie jaut?jumi

9 *ZPT*, saska?? ar Bulg?rijas ties?b?m dibin?ta sabiedr?ba, veic tr?s veidu ražošanas darb?bas, kas ir tehniski autonomas un tiek veiktas atseviš?os ražošanas cehos: cauru?u, profilu un t?rauda aizsargkonstrukciju iel?m ražošana, deta?u apstr?de ar karst?s cinkošanas metodi un deta?u elektrol?tisk? (galvanisk?) cinkošana vai apstr?de ar aukst?s cinkošanas metodi.

10 Sav? 2008. gada nodok?u deklar?cij? *ZPT* nor?d?ja, ka t? v?las sa?emt Likuma par uz??mumu ien?kuma nodokli 184. pant? uz??mumiem paredz?to nodok?u atbr?vojumu 140

677,51 BGN (aptuveni 70 000 EUR) apmērā.

11 2010. gada 5. marta paziņojumā par uzdevumu šis nodokļa atbrīvojums netika piešķirts, pamatojot, ka ieguldījumi, saistībā ar kuriem *ZPT* vēlas saņemt minēto nodokļa atbrīvojumu, ir veikti ražošanas cehos, kuros esot ražoti eksportam paredzēti produkti, un šādiem ieguldījumiem saskaņā ar Likuma par uzdevumu ienākuma nodokli 182. panta 2. punkta 7) apakšpunktu nodokļa atbrīvojumu nepiemēro.

12 *ZPT* 2010. gada 21. maijā cēla prasību *Administrativen sad – grad Burgas* (Burgasas Administratīvā tiesa, Bulgārija), apstrīdot šo paziņojumu par uzdevumu. Šā tiesa ar 2011. gada 12. janvāra spriedumu atcēla minēto paziņojumu par uzdevumu, uzskatot, ka nodokļa atlaides atteikums nebija pamatots, jo autonomajā darbības jomā – detaļu apstrādē ar aukstās cinkošanas metodi, kurā, kā paziņoja *ZPT*, tās vajadzēs veikt prasīto ieguldījumu, eksports nebija veikts, un ka šādu gadu termiņš, kura laikā tas var ieguldīt summas, kas atbilst nodokļa atlaidei, nebija pagājis.

13 Ar 2011. gada 27. decembra spriedumu, kas taisīts apelācijas tiesvedībā un ir galīgs, *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa) atcēla minēto spriedumu un noraidīja *ZPT* celto prasību pret 2010. gada 5. marta paziņojumu par uzdevumu. Konstatējusi, ka ieguldījums tika veikts karstās cinkošanas ražošanas cehā, kura ražojumi tika eksportēti, šā tiesa nosprieda, ka Likuma par uzdevumu ienākuma nodokli 182. panta 2. punkta 7) apakšpunktā izvirzītais nosacījums veikt ieguldījumu aktīvos, kas nav saistīti ar eksportu uz trešajām valstīm vai dalībvalstīm, nav izpildīts un ka šajos apstākļos atbrīvojums no nodokļa ir jāuztver kā valsts atbalsts, kura rezultātā tiek izkropota konkurence iekšējā tirgū.

14 *ZPT* ir vērsusies *Sofiyski gradski sad* (Sofijas pilsētas tiesa, Bulgārija) ar prasību saukt pie atbildības Bulgārijas Republikas Nacionālo asambleju, *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa) un Valsts ieņēmumu dienestu par šo iestāžu pieļautajiem Savienības tiesību pārkāpumiem. Tā apgalvo, ka tai ir tiesības uz zaudējumu atlīdzību, kas atbilst tai atteiktā atbrīvojuma no nodokļa apmēram, un uz procentiem.

15 *Sofiyski gradski sad* (Sofijas pilsētas tiesa) pauž šaubas par valsts likumdevāja Likuma par uzdevumu ienākuma nodokli 182. panta 2. punkta 7) apakšpunktā paredzētā ierobežojuma saderīgumu ar Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunktu.

16 Šajos apstākļos *Sofiyski gradski sad* (Sofijas pilsētas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“1) Vai tādēļ Savienības tiesību īstenošanas noteikumiem kā Regulai Nr. 1998/2006 ir tieša iedarbība un tieša piemērojamība un, ja tā, vai šos principus pārkāpj valsts tiesību norma, kas sašaurina vai ierobežo Savienības tiesību normas piemērošanas jomu?

2) Vai valsts atbalsts nodokļu atvieglojuma veidā ir saderīgs ar konkurenci iekšējā tirgū, ja atbalsts tiek ieguldīts aktīvos, kurus izmanto produktu ražošanai, kas daļēji tiek eksportēti uz trešajām valstīm vai dalībvalstīm?

3) Vai eksporta produktu ražošana, izmantojot aktīvus, kas iegādāti par valsts atbalsta līdzekļiem, ir darbība, kas Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē ir tieši saistīta ar eksportētajiem daudzumiem? Gadījumā, ja uz šo jautājumu tiek atbildēts noliedzoši, vai dalībvalstīm ir iespējams valsts tiesības paredzēt papildu ierobežojumus tādā produktu eksportētājiem, kas tikuši ražoti, izmantojot aktīvus, kuri iegāti nodokļu atvieglojuma ieguldījuma rezultātā? Ja atbilde uz šo jautājumu ir apstiprinoša, kāda ir šā noteikuma attiecība pret LESD 35. pantu par to, ka dalībvalstu starpā ir aizliegti eksporta kvantitatīvie ierobežojumi un

pasākumi ar līdzvērtīgu iedarbību, un vai t? ir diskriminācija un brīvas preču aprites pārkāpums?

4) Vai atbilstoši Regulas Nr. 1998/2006 1. pantam ir atļauts atteikties atzīt juridiskas personas tiesības uz finansiālu *de minimis* atbalstu, kas izriet no Savienības tiesību m, pirms ir beidzies valsts tiesību s noteiktais ?etru gadu termiņš, kura laikā j?veic ieguldījums, tikai tād??, ka attiecīg? persona šaj? laikposm? ir ieguldījusi līdzekļus ar? cit?s autonom?s un ?paš?s sava uz??muma struktūr?s, kas nodarbojas ar eksportu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pieņemamību

17 *Varhoven administrativen sad* (Augstāk? administratīv? tiesa) apstrīd l?gumu sniegt prejudiciālu nol?mumu pieņemamību.

18 Pirmkārt, š? tiesa to uzskata par neatbilstošu un nevajadzīgu, jo iesniedz?jtiesai ir tikai j?pauž viedoklis par ac?mredzamu Savienības tiesību pārkāpuma esamību un c?lo?sakarbību starp šo apgalvoto pārkāpumu un apgalvoto kaitējumu.

19 Šaj? zi?? ir j?atg?dina, ka saska?? ar pastāvīgo Tiesas judikat?ru uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajos tiesisk? regul?juma un faktisko apstākļu ietvaros, kuru precizit?te Tiesai nav j?p?rbauda, attiecas pie??mums, ka tiem ir noz?me liet?. Tiesas atteikums atbildēt uz valsts tiesas iesniegtu l?gumu sniegt prejudiciālu nol?mumu ir iespējams tikai tad, ja ir ac?mredzams, ka pras?tajai Savienības tiesību aktu interpretācijai nav nek?das saiknes ar pamata lietas faktiem vai priekšmetu, ja jautājums ir hipotētisks vai ar? ja Tiesas rēcīb? nav vajadzīgo faktisko un juridisko elementu, lai lietderīgi atbildētu uz tai uzdotajiem jautājumiem (skat. it ?paši spriedumu, 2016. gada 22. septembris, *Breitsamer und Ulrich*, C?113/15, EU:C:2016:718, 33. punkts).

20 Šaj? gadījum? ir j?konstat?, ka pamatliet? *ZPT* atsaucas uz Bulg?rijas valsts atbildību *Varhoven administrativen sad* (Augstāk? administratīv? tiesa) nol?muma d?? un Bulg?rijas Republikas Nacionālajai asamblejai un Valsts ie??mumu dienestam piedāvājamo apgalvoto Savienības tiesību pārkāpumu. Ar šiem jautājumiem iesniedz?jtiesa konkr?ti cenšas noskaidrot, vai ar pamatliet? apl?kotaj?m valsts tiesību norm?m ir pārkāptas Savienības tiesības valsts atbalsta vai preču brīvas aprites jom?. Šajos apstākļos šis l?gum? sniegt prejudiciālu nol?mumu nav uzskatāms par ac?mredzami neatbilstošu.

21 Otrkārt, *Varhoven administrativen sad* (Augstāk? administratīv? tiesa) uzskata, ka, līdzot pie?emt prejudiciālu nol?mumu, iesniedz?jtiesa v?las panākt, lai tiktu p?rskat?ts valsts l?mums, kam ir *res judicata* spēks un kuru nav iespējams apstrīdēt, pat ja tas ir v?rstis uz Savienības tiesību pārkāpuma likvidēšanu. Š? paša iemesla d?? šim l?gumam neesot prejudiciāla rakstura.

22 No vienas puses, j?nor?da, ka šie argumenti attiecas uz pašu l?gumu sniegt prejudiciālu nol?mumu, nevis uz t? pieņemamību. No otras puses, proced?rai, kas ir paredz?ta valsts atbildības noteikšanai, nav t?ds pats mērķis, un taj? ne vienmēr ir iesaist?ti tie paši lietas dalībnieki, kas proced?r?, kuras rezult?t? ir pie?emts nol?mums, kurš ir ieguvis *res judicata* spēku. No t? izriet, ka *res judicata* princips neliedz atzīt valsts atbildības principu attiecīb? uz p?dēj?s instances tiesas nol?mumiem (spriedums, 2003. gada 30. septembris, *Köbler*, C?224/01, EU:C:2003:513, 39. un 40. punkts).

23 Treškārt, l?gums sniegt prejudiciālu nol?mumu pārkāpjot Bulg?rijas tiesu procesuāl?s autonomijas principu un Bulg?rijas konstitūcij? ietvertos noteikumus par tiesu kompeten?u sadalījumu, jo tiesu, kas izskata civillietas, to skait? ar? iesniedz?jtiesai, kompetenc? nav

konstatēt administratīvu tiesu pieņemta nolūmuma prettiesiskumu.

24 Katrā ziņā no procesuālās autonomijas principa izriet, ka Savienības tiesiskā regulējuma neesamības gadījumā ikvienas dalībvalsts tiesiskajā kārtībā ir jāparedz noteikt kompetento tiesu, kas izskata strīdus par tādā Savienības tiesību pārkāpuma novēršanu, kas izriet no valsts tiesas pārdzīvotā instancē pieņemta nolūmuma (spriedums, 2003. gada 30. septembris, *Köbler*, C-224/01, EU:C:2003:513, 59. punkts). Šajos ietvaros Tiesai nav jālemj jautājums par to, kuras tiesas kompetencē ir izskatīt tādus prasības par atbildību, kas ir celta iesniedzējtiesā (spriedums, 2017. gada 23. novembris, *CHEZ Electro Bulgaria* un *Frontex International*, C-427/16 un C-428/16, EU:C:2017:890, 30. punkts).

25 Ceturtkārt, *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa), pamatodamās uz Tiesas Reglamenta 94. pantu, izvirza vairākus iebildumus, kas saistīti ar lūguma sniegt prejudiciālu nolūmumu neprecizitāti vai nepilnību, faktiem un būtību, ar to, ka tam nav nekāda sakara ar pamatlietu un ka tajā nav norādīts pamatojums.

26 Pirmkārt, lūgumā sniegt prejudiciālu nolūmumu neesot izklāstīti fakti, uz kuriem balstoties ir pamatots Reglamenta 94. panta pārkāpums, un ceturtajā jautājumā pat esot sagrozīti pamatlietas fakti. Jānorāda, ka iesniedzējtiesas lūgumā ir ietverts pietiekami detalizēts faktu izklāsts. Saistībā ar apgalvoto faktu sagrozīšanu – tajā faktiski ir atspoguļotas debates par ZPT uzņēmumu juridisko kvalifikāciju, kas ietilpst tikai un vienīgi iesniedzējtiesas kompetencē, un tādēļ nekādi neietekmē atbildes uz Tiesai iesniegtajiem jautājumiem.

27 Otrkārt, lai arī pirmajā jautājuma formulējumā precīzi nav atkārtotas aplūkoto valsts tiesību normas, ne arī izvirzītā problēma par saikni ar Regulu Nr. 1998/2006, iesniedzējtiesas nolūmums tomēr ir ietverti visi šajā ziņā vajadzīgie paskaidrojumi.

28 Treškārt, jāpiekrīt, ka otrais jautājums, kas attiecas uz valsts atbalsta eksportētajiem produktiem saderīgumu ar konkurenci iekšējā tirgū, nav precīzi formulēts. Tomēr derīgās atbildes sniegšanai Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai iesniegtie jautājumi (skat. it īpaši spriedumu, 2015. gada 17. decembris, *Szemerey*, C-330/14, EU:C:2015:826, 30. punkts).

29 Šajā ziņā ar otro jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, cik tālpreču brīvas aprites principam neatbilstošs ir eksportētiem produktiem piešķirts atbalsts – pat *de minimis*. Tā kā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atvasinātās tiesības ir, cik vien iespējams, jāinterpretē saskaņā ar Savienības primārā tiesbūm, preču brīvas aprites princips var ietekmēt Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkta interpretāciju, kas faktiski ir citu jautājumu pamats.

30 Ceturtkārt, *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa) pamatoti norāda, ka iesniedzējtiesa skaidri nemin iemeslus, kuru dēļ tā šaubās par Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkta spēkā esamību, ņemot vērā LESD 35. pantu trešajā jautājuma trešajā daļā. Katrā ziņā šos iemeslus vienkārši var izsecināt no citiem prejudiciālajiem jautājumiem. Faktiski valsts tiesai ir jāzina – vērtējot aplūkoto valsts tiesību normu likumību –, vai tā atvasināto tiesību norma, kuru tā Tiesai lūdz interpretēt, ir spēkā neesoša, ņemot vērā LESD 35. pantu.

31 Piektkārt, *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa) uzskata, ka tā nevar būt atbildētāja tiesvedībā par zaudējumu atlīdzību, kas izriet no apgalvotā, tās pieautā Savienības tiesību pārkāpuma, vienlaicīgi nepārkāpjot varas dalīšanas principu, tiesas neatkarības un objektivitātes prasību un ar Bulgārijas konstitūciju iedibināto tiesu kompetenču un hierarhijas ieviešanu.

32 Jāatgādina, ka saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statutu 23. panta otro daļu un Reglamenta 96. panta 1. punkta a) apakšpunktu Tiesā prejudiciālā tiesvedībā savus apsvērumus

var iesniegt pamatlīetas puses. Taču puses pamatlīet? statusu, saska?? ar kuru *Varhoven administrativen sad* (Augst?k? administrat?v? tiesa) tika aicin?ta ??s tiesved?bas sakar? iesniegt savus apsv?rumus, var nov?rt?t vien?gi valsts tiesa, ?emot v?r? valsts ties?bu normas. Katr? zi?? pamatlīetas pus?m savus apsv?rumus iesniegt Tiesai prejudici?la nol?muma tiesved?b? nav pien?kums.

33 ??dos apst?k?os l?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu ir pie?emams.

Par lietas b?t?bu

Par tre?? jaut?juma tre??o da?u

34 Ar tre?? jaut?juma tre??o da?u iesniedz?jtiesa b?t?b? vaic?, vai Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apak??punkts ir sp?k? neeso??s, iev?rojot LESD 35. pantu.

35 Saska?? ar LESD 107. pantu “ar iek??jo tirgu nav sader?gs nek?ds atbalsts, ko pie??ir dal?bvalstis vai ko jebk?d? cit? veid? pie??ir no valsts l?dzek?iem un kas rada vai draud rad?t konkurences izkrop?ojumus, dodot priek??roku konkr?tiem uz??mumiem vai konkr?tu pre?u ra??o??anai, cikt?l t?ds atbalsts iespaido tirdzniec?bu starp dal?bvalst?m”. LESD 108. panta 3. punkt? ir noteikts, ka “Komisija laikus ir j?inform? par visiem nodomiem pie??irt atbalstu vai main?t to, lai t? var?tu iesniegt savas piez?mes”.

36 Tom?r saska?? ar LESD 109. pantu Eiropas Savien?bas Padomei at?auts pie?emt jebk?das attiec?gas regulas, kas vajadz?gas, lai noteiktu LESD 108. panta 3. punkta piem?ro??anas nosac?jumus, k? ar? ??aj? p?d?j? min?taj? ties?bu norm? paredz?t?s no ??s proced?ras atbr?vojam? atbalsta kategorijas (??aj? noz?m? skat. spriedumu, 2016. gada 21. j?lijs, *Dilly’s Wellnesshotel*, C?493/14, EU:C:2016:577, 33. punkts). ??di Regula (EK) Nr. 994/98 pilnvaro Komisiju nor?d?t noteikumos ierobe??ojumu, par kuru maz?kus atbalsta pas?kumus uzskata, ka uz tiem neattiecas LESD 108. pant? paredz?t? pazi??o??anas proced?ra.

37 Ar Regulu Nr. 1998/2006 Komisija k? maksim?lo robe??u noteica 200 000 EUR triju gadu laik?, par kuru maz?ks valsts atbalsts netiek uzskat?ts par t?du, kas iev?rojami var?tu ietekm?t tirdzniec?bu dal?bvalstu starp?, un l?dz ar to tas nav j?pazi?o. Taču ar ??o regulu no sh?mas izsl?dz noteiktas atbalsta kategorijas, it ??pa??i saska?? ar t?s 1. panta 1. punkta d) apak??punktu – “atbalstu darb?b?m, kas saist?tas ar eksportu uz tre??m valst?m vai dal?bvalst?m, proti, atbalstu, kas tie??i saist?ts ar eksport?tajiem daudzumiem, ar izplat???anas t?kla izveido??anu un darb?bu vai ar citiem k?rt?jiem izdevumiem, kas saist?ti ar eksporta darb?b?m”.

38 Ar LESD 35. pantu dal?bvalstu starp? ir aizliegti importa kvantitat?vie ierobe??ojumi un citi pas?kumi ar l?dzv?rt?gu iedarb?bu.

39 Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apak??punkta sader?guma ar p?d?j?m min?taj?m ties?bu norm?m v?rt?jums prasa izdar?t tr?s ievada apsv?rumus.

40 Pirmk?rt, eksporta kvantitat?vie ierobe??ojumi un pas?kumi ar l?dzv?rt?gu iedarb?bu ir j??em v?r? gan Savien?bas iest?d?m, gan dal?bvalst?m t?d? noz?m?, ka uz ?? pamata var apstr?d?t atvasin?to ties?bu normu, tai skait? ar? uzdodot prejudici?lu jaut?jumu par sp?k? esam?bas nov?rt?jumu (??aj? noz?m? skat. spriedumu, 1984. gada 17. maijs, *Denkavit Nederland*, C?15/83, EU:C:1984:183, 15. punkts).

41 Otrk?rt, kam?r Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apak??punkts attiecas uz eksportu uz tre??aj?m valst?m vai dal?bvalst?m, LESD 35. pantu piem?ro tikai pre?u apritei dal?bvalstu starp?. T?d?j?di, t? k? ??s regulas 1. panta 1. punkta d) apak??punkts attiecas uz

eksportu uz trešajam valstīm, tas nevar būt pretrun? LESD 35. pantam.

42 Trešk?rt, ar pašu Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunktu netiek tieši noteikti eksporta kvantitat?vie ierobežojumi. Tom?r ir j?v?rt?, vai š? ties?bu norma var tikt kvalific?ta k? pas?kums ar eksporta kvantitat?vam ierobežojumam l?dzv?rt?gu iedarb?bu.

43 Šaj? zi?? Tiesa ir nospriedusi, ka uz valsts pas?kumu, kas ir piem?rojams visiem tirgus dal?bniekiem, kuri darbojas valsts teritorij?, un kas faktiski vair?k ietekm? pre?u eksportu no eksport?t?j?dal?bvalsts tirgus, nevis pre?u tirdzniec?bu min?t?s dal?bvalsts tirgus ietvaros, ir attiecin?ms LESD 35. pant? noteiktais aizliegums (spriedums, 2016. gada 21. j?nijs, *New Valmar*, C?15/15, EU:C:2016:464, 36. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

44 No š?s defin?cijas izriet, ka pas?kuma ar eksporta kvantitat?vajam ierobežojumam l?dzv?rt?gu iedarb?bu pamat? ir ierobežojoša ietekme uz tirdzniec?bu (spriedums, 2016. gada 21. j?nijs, *New Valmar*, C?15/15, EU:C:2016:464, 42. punkts). Š? ietekme pat var b?t neliela (spriedums, 2008. gada 1. apr?lis, *Gouvernement de la Communauté française et gouvernement wallon*, C?212/06, EU:C:2008:178, 52. punkts), ja tikai t? nav ne p?r?k nejauša, ne p?r?k netieša (skat. spriedumu, 2016. gada 21. j?nijs, *New Valmar*, C?15/15, EU:C:2016:464, 45. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

45 Ta?u t?da Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkt? paredz?t? atbalsta aizliegums, kas ir saist?ts ar eksportu uz dal?bvalstīm, pat ja tas nep?rsniedz *de minimis* sliekšni, tirdzniec?bu nek?di neietekm?, jo ar to dal?bvalstīm tikai tiek noteikts attur?ties pieš?irt noteikta veida atbalstu. L?dz ar to š?da ties?bu norma ir LESD 35. pant? aizliegtais pas?kums ar importa kvantitat?vam ierobežojumam l?dzv?rt?gu iedarb?bu.

46 Ta?u vispirms jau no iekš?j? tirgus pamatnoteikumiem un atbalsta visp?r?j?s sh?mas, kas ir to da?a, izriet, ka atbalsta izsl?gšana no Regulas Nr. 1998/2006 piem?rošanas jomas ir pamatota, ?emot v?r? pašu LESD 107. panta m?r?i. Saska?? ar šo pantu valsts atbalsts princip? nav savienojams ar iekš?jo tirgu, “jo tas var krop?ot tirdzniec?bu starp dal?bvalstīm”. Atbalsts eksportam – pat neliels – ir pieskait?ms pie atbalsta, kas var ietekm?t tirdzniec?bu starp dal?bvalstīm, vienlaic?gi tieši pieš?irot konkurences priekšroc?bu eksport?tajiem produktiem un netieši mudinot no citu dal?bvalstu puses pie?emt atbilstošus pretpas?kumus nol?k? kompens?t šo konkurences priekšroc?bu. K? to tiesas s?d? ir nor?d?jusi Komisija – at?aut š?dus pas?kumus noz?m?tu ?paši graut iekš?j? tirgus darb?bu.

47 No t? izriet, ka ar LESD 35. pantu nav pamatots LESD 107. pantam neatbilst?gs pas?kums. Faktiski apsv?rumi, kuru d?? Tiesa nosprieda, ka LES noteikumi par valsts atbalstu nek?d? gad?jum? nevar trauc?t noteikumu par pre?u br?vu apriti iedarb?bai, ar? pamato apv?rstu apgalvojumu: š?s ties?bu normas un noteikumi kalpo vienam un tam pašam m?r?iem, kas noz?m? nodrošin?t pre?u br?vu apriti dal?bvalstu starp? parastos konkurences apst?k?os (spriedumi, 1986. gada 5. j?nijs, *Komisija/It?lija*, 103/84, EU:C:1986:229, 19. punkts, un 1990. gada 20. marts, *Du Pont de Nemours Italiana*, C?21/88, EU:C:1990:121, 19.–21. punkts).

48 T?d?? uz treš? jaut?juma trešo da?u ir j?atbild, ka t? v?rt?jums neatkl?j nevienu apst?kli, kas var?tu ietekm?t Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkta sp?k? esam?bu.

Par pirmo un otro jaut?jumu, treš? jaut?juma pirmajam div?m da??m un ceturto jaut?jumu

49 Uzdodama pirmo un otro jaut?jumu, treš? jaut?juma pirm?s divas da?as un ceturto jaut?jumu, iesniedz?jtiesa b?t?b? jaut?, vai Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka ar to netiek pie?autas t?das valsts ties?bu normas, k?das apl?kotas pamatliet?, ar kur?m nodok?u priekšroc?bu, kas izpaužas k? *de minimis* atbalsts,

nepiemēro ieguldījumiem aktīvos, kas saistīti ar eksporta darbību.

50 Pirmkārt, jāuzsver, ka Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkta noteikumi ir jāiekļauj šīs regulas kopējā kontekstā, kuras mērķis attiecībā uz noteikta apmēra valsts atbalstu ir ļaut atkāpties no noteikuma, saskaņā ar kuru jebkurš atbalsts pirms tās īstenošanas ir jāpaziņo Komisijai.

51 Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkta mērķis ir ierobežot šīs atkāpes iespējamo piemērošanas jomu, izslēdzot atbalstu eksportam. Šādi šis aizliegums – precīzi vārtējot – vienlaikus nozīmē atgriešanos pie līguma izvirzītā principa par valsts atbalsta aizliegumu. Tādēļ to nevar interpretēt šauri.

52 Otrkārt, jāatgādina, ka Regula Nr. 1998/2006 nekad nav bijusi domāta, lai dalībvalstīm uzliktu pienākumu piešķirt noteikta veida atbalstu vai arī pienākumu tām izmantot visas ar to pavārtās atkāpes iespējas; turklāt šāda iedarbība nav varējusi būt arī tiesiski iespējama.

53 Ēmot vērā šos ierobežojumus, uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem ir jāsniedz atbilde.

54 Saskaņā ar Likuma par uzņēmumu ienākuma nodokli 184. un 188. pantu nodokļa atlaidi summai, kas nepārsniedz Regulā Nr. 1998/2006 noteikto maksimālo robežu, piešķir uzņēmumiem, kas nodarbojas ar ražošanu pašvaldībās, kurās bezdarba līmenis ir krietni augstāks par vidējo, ar nosacījumu, ka šie uzņēmumi atlaisto nodokļa summu tajā iegulda ģēru gadu laikā, sākot no gada, par kuru nodokļa atlaide ir tikusi piešķirta. Atbilstoši šā likuma 182. panta 2. punkta 7) apakšpunktam nodokļa priekšrocību nepiemēro “ieguldījumiem aktīvos, kas skar ar eksportu saistītu darbību”. Bulgārijas Republika šādi ir vārtējusies panākt atbilstību Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunktam, ar kuru eksportu veicinošam atbalstam nepiemēro *de minimis* noteikumu.

55 Ar Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunktu netiek izslēgti jebkurš atbalsts, kas varētu ietekmēt eksportu, bet tikai tādās, kura būtība tā struktūras dēļ ir atbalstīt pārdošanu citā valstī. Par šādu atbalstu tiek uzskatīts tikai tādās, kas “tieši saistītas ar eksportētajiem daudzumiem”, ar izplatīšanas tīkla izveidošanu un darbību vai ar citiem kērtējiem izdevumiem, kas saistīti ar eksporta darbību.

56 No tā izriet, ka atbalsts ieguldījumos – ciktāl tas vienādi vai otrādi tā jāgas un apjoma dēļ nav izteikts eksportēto produktu apmērā – nav pieskaitāms pie “atbalsta ar eksportu saistītām darbībām” Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkta nozīmē un tādēļ neietilpst šīs tiesību normas piemērošanas jomā, pat ja šādi veicināts ieguldījums ļaut attīstīt eksportam paredzētus produktus.

57 Pretējā gadījumā, proti, ja atbalsts ieguldījumos ir izteikts eksportēto produktu apjomā un ja tas tādējādi ietilpst Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkta tvērumā, tam nepiemēro *de minimis* noteikumu. Šādi interpretēti Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkta noteikumi nav šķērslis valsts tiesību normām – kā Likuma par uzņēmumu ienākuma nodokli 182. panta 2. punkta 7) apakšpunktam –, jo šīs valsts tiesību normas atbilstīgi to formulējumam valsts tiesa interpretē kā tādās, ar kurām tiek izslēgti tieši tas pats.

58 Tādējādi uz pirmo un otro jautājumu, trešā jautājuma pirmajam divām daļām un uz ceturto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļautas tādās valsts tiesību normas, kuras aplūkotas pamatlietā, ar kurām nodokļu priekšrocību, kas izpaužas kā *de minimis* atbalsts, nepiemēro ieguldījumiem aktīvos, kas saistīti ar eksporta darbību.

Par tiesāšanas izdevumiem

59 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šā tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tādēļ jālemj par tiesāšanas izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) **Trešā jautājuma trešās daļas vārtējums neatklāj nevienu apstākli, kas varētu ietekmēt Komisijas Regulas (EK) Nr. 1998/2006 (2006. gada 15. decembris) par [LESD 107. un 108.] panta piemērošanu *de minimis* atbalstam 1. panta 1. punkta d) apakšpunkta spēkā esamību.**

2) **Regulas Nr. 1998/2006 1. panta 1. punkta d) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to tiek pieļautas tādās valsts tiesību normas, kuras aplūkotas pamatlietā, ar kurām nodokļu priekšrocību, kas izpaužas kā *de minimis* atbalsts, nepiemēro ieguldījumiem aktīvos, kas saistīti ar eksporta darbību.**

[Paraksti]

* Tiesvedības valoda – bulgāru.